

Könniläinen sukukokouspäivä Heurekassa

Tiedekeskuksen sisällä alkaa näkyä liikettä lauantaina 8.9.2018 kello yhdeksän aikaan. Oltermanni Outi Könni avaa oven ja päästää lisää järjestelyväkeä Könninsuvun XVII sukukokouksen pitopaikkaan Tiedekeskus Heurekaan Vantaalla. Päivä on kaunis ja lämmin. Hyvä päivä sukukokoukselle!

Ilmoittautumiseen tarkoitetut pöydät laitetaan paikoilleen oltermanni Outi Könnin johdolla oltermanni Vuokko Palosen ja oltermannikunnan perheenjäsenten toimiessa hyvänä apuna. Sukukokoukseen varattu tila on auditorio, joka on hyvin lähellä pääovea, samoin ovat ravintola ja Heurekan näyttelyt. Oiva paikka kokoontua tänne, miettii ja sanoo moni! Auditorion yläosaan sijoitetaan sukukammari sukutuotteineen ja arpojen myyntipaikkoineen. Pelimannit järjestelivät auditorion etuosaan esiintymispaikkaansa ja virittävät instrumenttejaan. AV-laitteita käynnistellään ja testataan. Oltermanni ja pääpelimanni Liisa Kupiainen virittää Könnin tākänää hyvin esille koristamaan kokoustilaa.

Kokousväkeä alkaa tulla jo ennen kymmentä sisään. Sopii tulla, sillä kaikki on valmiina könniläisten tulla! Opastusta hoitavat oltermannit oltermanni Juha Pohdon johdolla. Oltermanni Sirkka Kumpula löytyy nyt sukukammarin suunnasta, missä oltermanni Jukka Vappula on organisoinut arpojen myyntiä suhukenkisine palkintoineen. Oltermanni Juha Pohto liikkuu ilmoittautumispaikan ja auditorion välillä vilkkaasti. Monia yksityiskohtia tulee sopia ja järjestää! Edellisessä sukukokouksessa Ilmajoella könniläiset kunniakirjat ansioistaan saaneet Auvo Vappula ja kelloasiantuntija Veikko Ahoniemi ovat saapuneet paikalle ja ovat jo kuulumisten ja ajatusten vaihdossa muiden sukukokoukseen saapuneiden kanssa. Glasberg-tutkimusta tehnyt Keijo Peura nähdään myöskin Heurekan aulassa. Carl Oskar Glasberghän sai aikoinaan oppinsa tehdä mm. tornikelloja, seinä- ja lattiakelloja jne. Juho Juhonpoika Könniltä.

Klo 10.30 kuuluu auditorion etuosasta kantavalla äänellä "Heureka". Joka ei nähnyt kansallispukeista miestä äänenlähteenä, olisi voinut mielikuvituksellisesti ajatella Arkhimedeksen haamun siinä huutaneen. Mestari-Könni Martti Koskenkorvahan se siinä roikasti ja sai näin suvun hakeutumaan istumapaikoilleen. Sukukokous oli alkamassa! Varsinaisen sukukokouksen puheenjohtajaksi kutsuttiin pitkään Mestari-Könninä toiminut Pekka Könni. Sihteeriksi kutsuttiin I oltermanni Lauri Jouppi. Puheenjohtaja veti kokouksen tyylikkäästi läpi aikataulussaan. Muutama kommentti ja kysymys tehtiin kokousyleisön joukosta. Vanha oltermannikunta valittiin lähes samalla kokoonpanolla jatkamaan sukutalkoota. Uudeksi oltermanniksi Sirkka Ala-Hallilan tilalle valittiin Heikki Maunula. Mestari-Könninä jatkaa Martti Koskenkorva ja I oltermannina edelleen Lauri Jouppi. Toimintakertomukset ja-suunnitelma, sekä tilinpäätökset hyväksyttiin sellaisinaan Mestari-Könnin esityksien pohjalta. Suvun nettisivujen uudistusprojektin esitteli projektin vetäjä Hannu Harri. Uudistustyön todettiin olevan hyvässä mallissa. Paikalla kokoussalissa olivat myös pitkään nettiryhmässä toimineet Maria Bergroth, Esko Koivisto ja Lauri Jouppi. Kuten Hannu Harri totesi, ovat nykyiset, pian entiset, nettisivut palvelleet erinomaisesti ja kestävät oikein hyvin vertailun muiden sukuseurojen sukusivujen kanssa. Yli 202 000 sivuilla kävijää tähän mennessä! Aiemmin valittua sukukokousten pitotapaa eli joka toinen sukukokous Pohjanmaalla ja joka toinen pääkaupunkiseudulla haluttiin jatkaa. Yhtenä mahdollisena kokouspaikkana kokousedustaja ehdotti Seinäjoen Ammattikoulua.

Sitten saatiin könniläiset pelimannit lavalle. Pelimanniorkesterin johtaja oltermanni Liisa Kupiainen esitteli kaikki pelimannit siten, että kunkin sukuyhteys päättyi lopulta ensimmäiseen kellomestariin. Näin tulivat soittajien sukuyhteydet selvitettyiksi tarkasti. Liisa Kupiaisen sisar Maija Väänänen soitti harmonia, Liisan tytär Pauliina Kupiainen sopraanosaksofonia ja viulua, Pauliinan tytär Jemina Haukka kosketinsoitinta ja viulua, Pauliinan poika, nuorin pelimanni Jesper Haukka soitti Yli-Rahnaston aitan isoa avainta, kitaraa soitti I oltermannin Lauri Joupin poika Jaakko Jouppi, klarinettia Laurin esikoinen Juho Jouppi ja pelimanniorkesterin johtajana Liisa Kupiainen soitti viulua ja alttoviulua. Itse musisointi alkoi Samuel Rinta-

Nikkolan nuottikirjasta kappaleella Könnin faari. Esitys sai kokousyleisön puhkeamaan runsaisiin aplodeihin! Musiikkia jatkettiin laulamalla Sukuvärssy perinteisesti kaanonina. Aivan ensiksi pelimannit soittivat sukuvärssyn melodian muistin virkistämiseksi. Sitten he jakautuivat kahtia laulamaan salin puoliskonsa kanssa. Komiaa oli könniläinen laulu!

Kokouksen puheenjohtaja Pekka Könni päätti varsinaisen sukukokouksen tähän ja toivotti kokousväelle hyvää lounashetkeä.

Lounaalla oli tilaisuus vaihtaa lisää sukukuulumisia. Ruokakin tuntui maistuvan hyvin. Heurekassa on totuttu vastaanottamaan isojakin ryhmiä, mikä kyllä näkyi. Kaikki meni sujuvasti! Tässä vaiheessa jo moni ehti käymään Heureka myymälässä katsomassa mahdollisia ostoksia. Valikoimassa kyllä löytyi! Oli mikroskooppeja, pulmapelejä, kirjoja jne.

Hyvän lounaan jälkeen ohjelma jatkui kokoussitelmällä, jonka piti tutkijatohtori, FT Merja Uotila aiheesta Könniläisyys ja käsityöelinkeinotoiminnan kehitys Suomessa 1800-luvun alkupuolella. Ansiokkaan esitelmänsä alussa Uotila määritteli, mitä käsityö oli esiteollisena aikana. Merja Uotila esitteli 1680-luvulla luodun pitäjänkäsityöläisinstituution. Maaseutukäsityötä koski noina aikoina oma lainsäädäntö, jota vapautettiin 1800-luvulla mm. sallimalla laajemman piirin käsityöharjoitus. Käsityöläisten määrään vaikutti 1700-luvun alussa mm. isoviha ja näin virallisten käsityöläisten lukumäärä pysyi alhaisena. 1750-luvulta lähtien käsityöläisten määrä alkoi kasvaa ollen kukoistuskautessaan 1800-luvun alkupuolella. Mm. teollistuminen vaikutti siihen, että käsityötoiminta alkoi kuihtua 1800-luvun jälkipuoliskolla. Kun maaseutukäsityöläiset voidaan luokitella virallisiin käsityöläisiin, epävirallisiin käsityöläisiin ja muu käsityökategoriaan, kuuluivat Könnit esitelmäitsijän näkemyksen mukaan talonpoikina selkeästi viimeksi mainittuun kategoriaan. Tunnuksia tälle kategorialle olivat mm. seuraavat seikat: ei käsityöveroa, ei valtakirjaa, henkikirjoissa jokin muu status, koska sepäntyö oli yksi toimeentulon keino maanviljelyksen ja muiden ohella. Jaakko Jaakonpoika toimi Uotilan selvitysten mukaan pitäjäseppänä vuoteen 1757 saakka. Tutkijana hän on tutustunut monenlaisiin aikalaismerkkintöihin. Hän totesi, etteivät kaikki montaa asiaa tarkemmin valaisista asiakirjoista ole säilyneet. Mm. Vaasan palossa tuhoutui paljon dokumentteja. Könneistä FT Uotila totesi löytyvän aikalaisaineistoa hyvin viitaten mm. Morgonbladin tunnettuun artikkeliin, arvomerkkien luovutuksiin jne. Yhden varakkaan talonpojan Uotila nosti esiin: Jaakko Juhonpoika Ali-Könni (1774-1830) oli paikallinen pitäjänpankkiiri. Ali-Könni lainasi yksityisille henkilöille suuriakin summia korollisilla lainoilla. Näistä lainoista tehtiin silloin myös viralliset paperit.

FT Merja Uotilan kokoussitelmä oli kokonaisuudessaan hyvin mielenkiintoinen ja valaiseva. Sukukokousväki pääsi näin tutkijan tutkimusten kautta näkemään, missä ympäristössä Könnit teknisesti aikaansa edellä olevia töitään tekivät! Suvun kiitoksena Mestari-Könni luovutti, samalla myös muistoksi Könnien oikeudesta viinapoltoon aikoinaan, Könnin salaisella reseptillä maustetun pullon Koskenkorva Satasta.

Seuraavaksi Mestari-Könni Martti Koskenkorva esitteli kirjaprojektin vaiheen. Nykyinen aikataulu tähtää siihen, että kirja olisi valmis 2021, jolloin tulee kuluneeksi 300 vuotta ensimmäisen kellomestarin syntymästä. Samana vuonna pidetään myös suvun XVIII sukukokous. Mestari-Könni esitteli laajan kirjan eri aihealueita ja niiden vastuuhenkilöitä. Luonnollisesti mukana on tehty sukututkimus 4 vanhimmasta polvesta, Könnien historiaa monelta kantilta, asiaa kelloista ja kellontekovälineistä, tarinoita Könneistä, havaintoja kirjallisuudesta ja julkaisuista, sukuseuran historiaa jne. Kirjasta tulee hyvin laaja-alainen ja kattava! Puheenvuorossaan Mestari-Könni totesi yleisön joukossa olevan henkilön, joka oli suvun ensimmäisessä sukukokouksessa v. 1947 paikalla ja joka on ollut mukana jo 12 sukukokouksessa. Oltermanni Juhani Hannuksela sai ansaitut raikuvat aplodit kokousyleisöltä.

Könniläiset pelimannit tulivat jälleen lavalle. Pelimannien johtaja oltermanni Liisa Kupiainen johdatti tuleviin musiikkiesityksiin kertomalla tarinan, jossa tulevien musiikkikappaleiden henkilöt tulivat esiin seuraavasti:

”Ilta-aurinko väriää taivaanrannan heliän punaaseksi. Sameli katteloo pellon pientareelta Alajoelle ja tuumaaloo tämän syksyn viljasadon laatua. Könnillä on saatu valamihiksi uusi kello. Faari tarkasteloo tyytyväänä mestarien ja kisällien kären jäläkiä. Tämän kellon on tilannu Kouon frouva Jalasjärveltä isoon taloonsa tupahan aikaa näyttämähän. Elias on lähteny raitille nuorten kanssa iltaa viettämähän. Myös Hullu-Sakari on liittynyt joukkohon ja kohta kylältä kuuluu kauhiaa roikastusta. Pelimanni on tullut kylälle. Nikkoolan sillalle alakaa kokoontua nuorta ja vanhaakin väkeä polskarinkihin.”

Musiikillinen tarina ja sitä seurannut musiikkiesitys muotoutui Samuel Rinta-Nikkolan nuottikirjan polskista Samelin polska no 44, Könnin faari no 58, Kouon frouva no 51, Eliaksen speli no 23, Hullu Sakari no 8 ja Vanhan harmaan kumppani no 49. Musiikkiesitys oli todella mukaansatempaavaa ja reipasta pelimannimusiikkia! Yleisö eli mukana kuka jalkaansa rytmikkäästi liikutellen, kuka pää musiikin tahdissa keikkuen! Erinomainen esitys könniläisiltä pelimanneilta!

Viihtyisä sukkokouspäivä oli tuossa vaiheessa kääntymässä päivän ohjelman finaaliin: kokouskahvit ja halukkaille tutustuminen Heureka näyttelyyn. Kahvitarjoilua odotellessa suku ehti vielä käydä monta mukavaa keskustelua päivän asioista ja toki kaikesta muustakin. Kahvitustilassa kävi iloinen puheensorina ennen kotiinlähtöä. Kokouspaikan purku sujui nopeammin kuin rakentaminen. Kuten aina.

Könnin XVII sukkokouksesta jäi lämmin, mukava maku! HEUREKA! Seuraavaa sukkokousta kohti!

Ylös kirjoitti Lauri Jouppi